

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**R. P. Pavli Laymann è Societate I: Theologiae Moralis
Compendiv[m] absolutissimum et in quinq[ue] libros
partitum**

Laymann, Paul

Moguntiae

3. Vtrum licitum iurare.

urn:nbn:de:hbz:466:1-40716

vt formula illa *auff mein Ahd* / pro iuramento usurpetur. Ergo, nisi de alia usurpantis intentione constet. *bey meiner Treu* secundum Theologos non est iuramentum, quia qui dicit per fidem meam hæc faciam, non de fide Christiana sed de mortalitate loquitur.

2 Fides à sacerdotibus interponi solita per sanctam crucis consecrationem, non est propriè iuramentum (quia Sacerdotes ex leui causa iurare non debent) sicut nec fides à Principibus interposita, quamuis in externo foro, vbi iuramenta accipiuntur, & obseruari iubentur, v. c. *bey vnsern geistlichen Wunden*: Ratio; quia in totius Clericalis & Sacerdotalis status grauem ignominiam cedit, si fides tali modo ac forma data violetur. & apud Principes *bey vnsern Fürstlichen adelichen Ehren* / quia in eiusmodi personis fidei principalis seu excellentis loco iuramentum esse censetur.

3 Homagium (sacramentum fidelitatis) quod Vassalli Domino suo & Clerici feudum temporale habentes præstare debent est propriè iuramentum.

4 In veritate item in conscientia mea non videntur esse iuramenta, quia est simplex assertio, seu prælatio hominis vera loquentis: Alia est ratio si dicas: In veritate Dei ita est; Et, tam verum hoc, quam verè Deus est, quia his loquendi modis diuina veritas inuocatur.

C A P. III.

Vtrum licitum sit iurare.

1 Iuramentum si debito modo fiat est actus virtutis Religionis iuxta Deuteron. 1. *Illi soli seruius es per nomen eius iurabis*; ratio, quia pertinet ad colendum Deum.

Dei eius infallibilem veritatem agnoscere & prædicare.

Christus docens, *Ego dico vobis, non iurate omnino*, 2
Matth. c. 5. mandat sine necessitate iurandum non esse propter periculum periurii, & propter irreuerentiam, quæ committitur contra Deum iurando leuiter & sine causa.

Juramentum religiosum duas condiciones habere debet veritatem & iustitiam & iudicium siue discretionem & reuerentiam. 3

CAP. IV.

De diuisionibus iuramenti.

Juramentum aliud est necesse, quod à superiori ad inferioram litem ad criminis purgationem, &c. deferretur: Aliud est voluntarium quod spontè suscipitur ex partium conuentione. Item aliud est iudiciale & aliud est extraiudiciale. 1

Præterea iuramentum aut est verbale, quod fit per verba diuini nominis contestationem expresse, vel virtualiter significantia aut reale, si solo tactu Euangelii, aut digitorum eleuatione à muto exprimitur, imò per consuetudinem etiam à petentibus loqui: Aliud mixtum (corporale) quod præter verba etiam tactum Euangelii continet, utpote maiori reuerentia præstandum: Violatio huius grauior uti & obligatio. Aliud iuramentum est simplex, aliud solemne, canonico tactu Euangelii. 2

Interdum iuramentum fit per simplicem nominis diuini contestationem; aliud verò per execrationem cum iurans sibi ipsi aliquid mali à Deo falsitatis vindice imprecatur, nisi verum, quod asseruit aut promittit: Sic Sanctus Paulus. 2. Corint. 1. 3

Aaa 3 testem